

KOMPETENCIJŲ UGDYMO PROGRAMA

Informacijos paieškos iššūkiai skaitmeninėje kultūroje

Programos tikslas:

Supažindinti bibliotekų specialistus bei suaugusius bibliotekos vartotojus su pagrindiniais informacijos paieškos iššūkiais skaitmeninėje erdvėje, ugdyti kritinį mąstymą vertinant internete randamą informaciją, išmokyti efektyvių informacijos paieškos strategijų, bei skatinti sąmoningą ir atsakingą informacijos naudojimą.

Programos uždaviniai:

- Supažindinti su informacijos gausos ir įvairovės iššūkiais skaitmeninėje erdvėje bei jų poveikiu informacijos paieškai.
- Išmokyti efektyvių paieškos strategijų naudojantis paieškos sistemomis, duomenų bazėmis ir kitais informacijos šaltiniais.
- Supažindinti su pagrindiniais informacijos kokybės vertinimo kriterijais (autorius, šaltinis, paskelbimo data, tikslas ir kt.).
- Išmokyti taikyti įgytas žinias praktikoje atliekant įvairias informacijos paieškos užduotis.

Programos turinys:

Informacijos gausa ir jos iššūkiai:

- Kas yra informacijos sprogimas?
- Informacijos pertekliaus pasekmės
- Kodėl sunku rasti patikimos informacijos?
- Dėmesio ekonomika

Informacijos paieškos algoritmai:

- Kaip veikia algoritmai paieškos sistemose?
- Aido kambariai, informacijos burbulai ir jų įtaka informacijos paieškai

Praktinės užduotys: 1. Naujienų paieška. Atlikite paieška socialiniuose tinkluose bei pasirinkite vieną iš naujienų portalų ir paieškokite informacijos Jums aktuali tema. Palyginkite informacijos paieškos rezultatus. 2. Atlikite informacijos paiešką skirtinguose įrenginiuose: personaliniame kompiuteryje ir išmaniajame įrenginyje. Palyginkite informacijos paieškos rezultatus. 3. Užduoties rezultatų aptarimas.

Informacijos paieškos strategijos

- Paieškos terminų optimizavimas:
 - o Raktažodžių pasirinkimas
 - o Boolean paieškos operatoriai

o Paieškos sintezės Informacijos šaltinių įvairovė.

Susipažinkime su paieškos įrankiais:

- Bendrosios paieškos sistemos
- Specializuotos bibliotekų paieškos sistemos
- Duomenų bazių paieškos sistemos
- Atvirosios prieigos talpyklos
- Skaitmeninės bibliotekos
- Nišinės paieškos sistemos

Informacijos vertinimo kriterijai:

- o Autorius
- o Publikavimo data
- o Šaltinis
- o Objektivumas
- o Tikslumas

Kritinis mąstymas ir informacijos naudojimas:

- o Klaidingų išvadų atpažinimas
- o Šališkumo vertinimas
- o Informacijos patikrinimas

Ar ChatGPT nukonkuruos Google? Paieškos sistemos grįstos dirbtiniu intelektu.

Praktinė užduotis: 1. Atlikite informacijos paiešką pagal reikšminius žodžius skirtinguose šaltiniuose: Google Mokslinčiuije, DuckDuckGo, ChatGPT. Palyginti informacijos paieškos rezultatus. Savitikros testas.

Mokymų metu ugdomos kompetencijos

Komunikavimo kompetencija (bendravimo įgūdžių kompetencija, mokėjimas keistis informacija)

Mokėjimas mokytis (mokėjimas išsikelti mokymosi tikslus, mokymosi visą gyvenimą svarbos suvokimas). Pažinimo (naujų dalykų perpratimas)

Skaitmeninis ir informacinis raštingumas.

Technologijų valdymo kompetencija.

Informacijos valdymo ir jų pritaikymo savo veikloje kompetencija.

Programos trukmė:

4 ak. val./ 3 val.

Programos parengimo metai

2025 m.

Lektorius

Vardas, pavardė

Pareigos, patirtis (profesinė veikla, dėstomos programos ir kt.)

Lektorė

Daina Bandaravičiūtė

- 2019-2021 m. projektas „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Vedžiau skaitmeninio raštingumo mokymus suaugusiesiems: Skaitmeninių nuotraukų apdorojimas ir saugus dalijimasis; Saugus apsipirkimas internetu; Viešosios paslaugos internetu kiekvienam; Efektyvus laiko planavimas ir bendravimas.

- Parengti ir vedami skaitmeninio raštingumo mokymai gyventojams: Išmok naudotis planšetiniu kompiuteriu; Socialiniai tinklai: nauda ar mada?; Būk saugus internete; Elektroninės valdžios paslaugos; Būk saugus internete; Efektyvus laiko planavimas ir bendravimas; Paieška KAVB el. kataloge ir prenumeruojamose duomenų bazėse; Laisvos prieigos informacijos šaltiniai: mokslui ir laisvalaikiui; „Mokymo(si) platformos su nemokamais edukaciniais žaidimais: Bamboozle, Quizlet.

- Parengti ir vedami skaitmeninio raštingumo mokymai Ažuolyno bibliotekos bei Kauno regiono SVB specialistams: Savivaldybių prenumeruojamų duomenų bazių paieškos galimybės, naujos funkcijos; Laisvos prieigos informacijos šaltiniai: mokslui ir laisvalaikiui; Efektyvus laiko planavimas ir bendravimas; Mokymo(si) platformos su nemokamais edukaciniais žaidimais: Bamboozle, Quizlet.

Bamboozle, Quizlet.

- Vedami individualūs mokymai ir konsultacijos.

